

Foto: Trygve Øvergård

PLANLEGGING AV LUKKEDE HOGSTER

OPPLÆRING GJENNOM E-LÆRING OG FELTKURS

Sluttrapportering til Skogtiltaksfondet

06/23

SKOGKURS

Tel.: +47 908 88 200 E-post: post@skogkurs.no

Web: www.skogkurs.no Bankgiro: 2010 07 20796 IBAN: NO36 2010 07 20796 Foretaksnummer: 959 946 299

Kursutvikling med støtte fra Skogtiltaksfondet

Skogkurs har fått støtte fra Skogtiltaksfondet til utvikling og produksjon av nettkurs og feltkurs om lukkede hogster. Kursene tilbys gjennom bransjesamarbeidet SKOGSKOLEN.

Prosjekteier	NORSKOG (for SKOGSKOLEN)
Søker	Skogkurs
Prosjektleder	Linn Viken Bøe, Skogkurs
Prosjektperiode	juni 2022 – juni 2023
Innvilget søknadsbeløp	555 000 kr

Bakgrunn for prosjektet

Skjerpede krav, og økt interesse for bruk av lukkede hogstformer var opphav til at aktørene bak SKOGSKOLEN forespurte Skogkurs om å utvikle et kurstilbud om planlegging av lukkede hogster. Det ble tatt initiativ til utvikling av en helhetlig kompetansepakke for lukkede hogstformer. Skogkurs skal gjennom flere enkeltstående prosjekter utvikle et opplæringsprogram som til sammen skal bidra til at det operative skogbruket blir i stand til å øke omfanget av lukkede hogster. Gjennom dette prosjektet har vi utviklet det første, grunnleggende kurset.

Lukket hogst er mer komplekst enn åpen hogst, og etterspørselen etter opplæringstilbud for aktørene i det praktiske skogbruket er stor. Kompetansebehovet er særlig knyttet til den faglige vurderingen av biologisk og driftsteknisk egnethet for lukkede hogster, og planlegging av gjennomføringen.

Prosjekteierne ønsket fokus på hogstformene skjermstillingshogst, småflatehogst og selektiv hogst.

Videre fikk vi bestilling på å friske opp kunnskapen om hvordan man gjennomfører fjellskoghogst på en faglig og bærekraftig måte.

Resultater

Skogkurs har med god støtte fra næringsorganisasjonene, utviklet et nettkurs som ble godt mottatt av målgruppen. Det tar for de fleste mellom 1,5 og 2 timer å gjennomføre kurset, og du må ha 85 % riktige svar i slutttesten for å få kursbevis.

Skogkurs tilbyr feltkurs om lukkede hogster på tilsvarende nivå som nettkurset, og i 2023 skjer det på forespørsel fra aktørene. Det er ikke krav til gjennomføring av både nettkurs og feltkurs for å få kursbevis. En fleksibel innretning er valgt for å tilpasse opplegget til de ulike aktørenes egne tiltak for å heve kompetansen om lukkede hogstformer. Samspillet gir også raskest mulig kompetanseheving.

Prosjektregnskap sendes separat etter revisjon.

Indirekte gevinster

Skogkurs har gjennom prosjektet etablert et tverrfaglig team med god kunnskap om lukkede hogstformer. Det danner et godt fundament for videre utvikling av kompetansepakken og kommende samarbeidsprosjekter. Det gir også anledning til å jobbe bredt med formidling av kunnskap om hogst og hogstformer.

Organiseringen av prosjektet har gitt gode samspillseffekter mellom de deltagende aktørene og en bred faglig forankring.

Gjennomføring

I søknaden står det at *målsetningen er å etablere et kurstilbud som skal gi skogbruksledere/driftsplanleggere tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om et skogområde er biologisk og økonomisk egnet og planlegge for gjennomføring av lukkede hogstformer.*

I tidlig fase ble det klart at begrepet *økonomisk egnethet* ikke er en hensiktsmessig tilnærming til temaet. Skogeiers motivasjon, investerings- og risikovilje legger rammene for hva som er mulig å få til fra et økonomisk perspektiv. Vi har derfor, i samråd med prosjekteierne, oppnådd målsettingen i prosjektet ved å:

- Vinkle kurset mot planlegging av lukkede hogster spesielt.
- Peke på de viktigste kostnadsdriverne, og hvordan de påvirkes i lukket hogst.
- Belyse egnethet for lukket hogst i forhold til biologiske og driftstekniske forhold.

Det ble midtveis i prosjektperioden klart for oss at det var hensiktsmessig å fordele mesteparten av midlene som var budsjettert til utvikling av feltkurs på to andre poster, herunder *faggrunlaget og produksjon av nettkurs*. Årsaken til dette var tredelt. 1) At innretningen på feltkurset fant sin naturlige form gjennom andre aktiviteter i prosjektet, i tillegg til det ovennevnte om valg av innretning for feltkurset i 2023. 2) Det var behov for å øke egen, tverrfaglig kompetanse om tematikken. Det løste vi gjennom å sette på flere ressurser i utarbeidelsen av faggrunlaget. 3) Nettkurset hadde et begrenset budsjett, og skulle være på et enkelt visuelt og pedagogisk nivå. Det viste seg gjennom arbeidet med faggrunlaget at kompleks tematikk som lukkede hogster ikke kan formidles på en god måte uten å legge mer vekt på det visuelle og det pedagogiske. Skogkurs har også økt sin egenandel i prosjektet for å bidra til å løfte kvaliteten.

Det ble i dialogen med prosjekteierne avtalt at prosjektet skulle være praktisk rettet, og mindre forskningstungt.

Anbefalinger for videre arbeid med kompetansepakken om lukkede hogster

Det har ikke vært rom for å dekke variasjonen i skoglige og samfunnsrelaterede forhold. Det er derfor behov for å videreutvikle feltkurstilbudet slik at det blir et landsdekkende og regiontilpasset kurs.

Vi har erfart at temaet og nybrottsarbeid krever stor grad av samarbeid både internt og eksternt, og vil bygge kommende prosjekter i kompetansepakken i henhold til dette.

Innsamling og deling av data, samt deling av erfaringer fra lukkede hogster som gjennomføres de kommende årene, vil ha stor betydning for det faglige nivået i kommende kompetansehevingsprosjekter.

Overføringsverdi

Overføringsverdien til PEFC har vist seg svært aktuell. Kunnskapen er viktig i forbindelse med vernskogforvaltning og fjellskoghogst, samt tilrettelegging i rekreasjonsområder. Kunnskapen som samles og utvikles i prosjektet, har også overføringsverdi til andre kompetansetiltak rettet mot målgruppene, eksempelvis fagskoleutvikling.